

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

**МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали і тези X Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
(18-19 жовтня 2024 р.)**

1 том

ОДЕСА 2024

УДК: 37+78+792.8+008-021.1

Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства. Матеріали і тези X Міжнародної конференції молодих учених та студентів (Одеса 18-19 жовтня 2024 р.). — Т.1. — Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2024. — 341 с.

Рекомендовано до друку вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Протокол № 4 від 31.10. 2024 р.

Рецензенти:

Мартинюк Тетяна Володимирівна, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри-професор кафедри мистецьких дисциплін і методик навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

Білова Наталія Костянтинівна, кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри музично-інструментальної підготовки Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського».

Матеріали і тези друкуються в авторській редакції.

Технічний редактор Ганна РЕБРОВА

©Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського, 2024

universytetiv, zakladiv vyshchoyi osvity kul'tury i mystetstv. Sumy : FOP Ts'oma S.P. 157 p.

2. Lisovska N.Y., Troshchenko V.M. (2018). Vtilennya muzychno-khoreorafichnoho obrazu v syuzhetnomu tantsi. Aktual'ni pytannya mystets'koyi osvity ta vykhovannya. 2018. Vyp. 2 (12). P. 217-225.

3. Mykhalchuk I.A. (2016). Zakony dramaturhiyi ta yikh vykorystannya v khoreorafichnomu mystetstvi. Problemy ta perspektyvy rozvytku khoreorafichnoho mystetstva v systemi vyshchoyi osvity: materialy Vseukrayins'koyi naukovo -praktychnoyi konferentsiyi. Kherson: MPP «Vydavnytstvo «IT». 2016. P. 101-111

Олена ЧЕБАНЕНКО

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти;
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Сніжана КЛЮЄВА

кандидат філософських наук, доцент;
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

ИНФАНТИЛИЗАЦИЯ В ОСВИТІ: ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЙ ТА МАСОВОЇ КУЛЬТУРИ НА РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ

У цій статті розглядається феномен інфантилізації, спричинений технологічними змінами та впливом масової культури на молодь в освітньому середовищі. Основна увага приділяється тому, як соціальні медіа, цифрові платформи та культурні тренди сприяють пасивності, залежності від інформаційних технологій і знижують здатність до критичного мислення, відповідальності та самостійності у процесі навчання та соціалізації.

Ключові слова: інфантилізація, технології, масова культура, соціальні медіа, критичне мислення, освіта.

This article examines the phenomenon of infantilization driven by technological changes and the influence of mass culture on youth within the educational environment. The focus is on how social media, digital platforms, and cultural trends foster passivity, dependence on information technologies, and reduce the capacity for critical thinking, responsibility, and autonomy in the processes of learning and socialization.

Key words: infantilization, technology, mass culture, social media, critical thinking, education.

Інфантилізація в освіті є сучасним феноменом, який значною мірою обумовлений впливом технологій та масової культури. Це поняття характеризується сповільненням або ослабленням процесу дорослішання,

коли молоді люди втрачають здатність до критичного мислення, самостійного прийняття рішень та відповідальності за свої вчинки (Browning, 2023). Це явище посилюється через інформаційний бум та постійний вплив технологій, що створюють умови для пасивного сприйняття дійсності та спрощення процесів навчання (Johnson, 2021).

Розглянемо загальні причини та наслідки інфантилізації та як сучасні технології та культурні чинники сприяють цьому явищу, і можливі варіанти вирішення або запобігання проблем, пов'язаних з ним.

Процес інфантилізації підкріплюється миттєвістю технологій та впливом соціальних медіа, які формують середовище швидкого, поверхневого сприйняття інформації (Hayward, 2020). Масова культура формує спрощені цінності, що заохочують миттєві задоволення та підривають критичне мислення. Зірки та блогери впливають на уявлення про успіх без серйозних зусиль (Hunter, 2020). Освітнє середовище також сприяє цьому через спрощені методи навчання, що перешкоджають розвитку критичного мислення та глибокого аналізу (Johnson, 2021). Інформаційне перевантаження з соціальних мереж і цифрових платформ також веде до втрати здатності до фокусування та рефлексії (Johnson, 2021).

Дійсно, із розвитком технологій та сфери послуг, життя людини сильно спрощується, що може призвести до нездатності вирішувати проблеми дорослого життя, пов'язаних із:

1. Соціальною взаємодією в реальному житті. Приклад: віддавання переваги тексту замість дзвінка, чат-боти, тощо – подібний спосіб комунікації може виховати неспроможність вирішення проблем, котрі вимагають фізичної присутності або спілкування в реальному часі. Додатковий приклад: проблеми можуть виникати з особистими стосунками, технології можуть сприяти поверхневим або віртуальним взаєминам, замість побудови глибоких і емоційно залучених зв'язків.

2. Перевіркою інформації на достовірність («fact-checking»). Приклад: людина, отримавши вичерпну і задовільну для її системи цінностей і поглядів інформацію, навряд чи вдаватиметься до перевірки. інформація сприймається психікою як достовірна, якщо вона прийнятна для людини (знаходиться в межах її суб'єктивного сприйняття власного досвіду).

3. Емоційним самоконтролем. Приклад: у соціальних мережах заохочується миттєва реакція на події, що сприяє імпульсивності та нездатності до обміркованих рішень. Подібна поведінка відповідає у Фройдівській психоаналітичній теорії концепції «Ід», яка є базовим рівнем психіки і домінує в дитячому віці. У контексті інфантилізації в освіті, можна зробити висновок, що технології та соціальні медіа підтримують «Ід»-подібну поведінку, заохочуючи негайні реакції без критичного мислення та рефлексії, що є характерним для зрілої особистості.

4. Вирішенням конфліктних ситуацій. Приклад: є основні способи, які використовуються для уникнення конструктивного діалогу, відкритої дискусії – це ігнорування, відписка, газлайтинг, маргіналізація і культура

скасування. у соціальних мережах заохочується миттєва реакція на події, що сприяє імпульсивності та нездатності до обміркованих рішень. Подібна поведінка відповідає у Фройдівській психоаналітичній теорії концепції «Ід», яка є базовим рівнем психіки і домінує в дитячому віці. У контексті інфантилізації в освіті, можна зробити висновок, що технології та соціальні медіа підтримують «Ід»-подібну поведінку, заохочуючи негайні реакції без критичного мислення та рефлексії, що є характерним для зрілої особистості.

5. Плануванням та управлінням часом. Приклад: безмежна доступність розважальних ресурсів і соціальних мереж ускладнює розвиток самодисципліни та здатності до пріоритезації завдань. Мережа переповнена «швидкими задоволеннями», такі як TikTok, Instagram Reels, YouTube Shorts, середня тривалість сесії яких згідно статистичних даних різних авторитетних аналітичних компаній дорівнює 8-12 хвилин, при цьому, про кількість таких сеансів може досягати 5-15 за день. Таким чином користувач може «випадати з реальності» на 2-3 години щодня, споживаючи короткі ролики на даних платформах. Тут доречно знову пригадати концепцію «Ід» – цей рівень психіки прагне негайного задоволення.

Розглянувши загальні причини і наслідки інфантилізації, пропонуємо заглибитись у цей процес з огляду на систему освіти і дати відповіді на запитання «Що сприяє інфантилізації особистості в освітньому процесі?».

Надмірна опіка з боку вчителів або відсутність стимулювання критичного мислення. Надмірна опіка та авторитарність педагога часто не є взаємовиключними в освітній системі. Перше спричиняє розвиток залежності учнів від інструкцій та зовнішнього контролю. Учителі часто пропонують учням готові рішення замість того, щоб сприяти розвитку критичного мислення та творчого підходу до вирішення проблем. Друге спричиняє інфантилізацію авторитарністю педагога, який може не передбачати активного розвитку рефлексії, аналізу і самостійного вибору, не сприймає сумнівів і питань – студенти залишаються на рівні споживачів знань. Але результат обох явищ – а сприяння пасивності в одних вихованців, надмірній орієнтації на постать наставника у інших, і в пошуку батьківської фігури у фігурі вчителя у третіх.

Занижені вимоги та прості завдання – вплив технологій. Інфантилізація часто розвивається через надмірне спрощення завдань. Коли вимоги до учнів знижуються, зокрема через застосування технологій, які надають легкий доступ до інформації, учні не змушені докладати значних зусиль для виконання завдань. Вони звикають до простих рішень, втрачаючи навички вирішення складних проблем, що є важливим для їхнього розвитку в майбутньому.

Завдання в «ігровій формі» – квізи, інтерактивні платформи, яскраві схеми і плакати, тощо при надмірному використанні знижують здатність сприймати складні та об'ємні матеріали, не стимулюють самостійний пошук і опрацювання матеріалів. До цього можна додати, що зараз є тенденція спроб конкурування між освітою і розвагами в мережі. Завдання намагаються

робити більш веселими і захопливими, і у цих намаганнях часто не враховані наступні фактори: по-перше, навчання завжди програватиме сектору цифрових розваг, адже це протистояння обов'язку та відповідальності проти швидкого дофаміну без обов'язків; по-друге, не може все в житті бути виключно приємним, кольоровим, і не все в житті повинно слугувати джерелом задоволення – це важливий життєвий урок, який повинна засвоїти доросла, сформована особистість.

Важливим кроком у подоланні інфантилізації в освіті є впровадження педагогічних підходів, які сприяють розвитку самостійного мислення та відповідальності за результати своєї діяльності. Сучасні викладачі повинні змінювати свої методи викладання, щоб стимулювати учнів до активного навчання, а не пасивного сприйняття інформації. Це може бути досягнуто за допомогою інтерактивних методів навчання, таких як проектне навчання, дискусії, рефлексивні практики та аналіз реальних проблем (Browning, 2023).

Оглянувши ряд проблем, які викликає інфантилізація, ми можемо ознайомитись з тим, що, на думку науковців та дослідників, потрібно впроваджувати в освітню систему і способи досягнення мети вони рекомендують для боротьби з цим феноменом. Пропонується: розвивати *критичне мислення* (методом Socratic questioning – стимулювання учнів задавати питання та сумніватися у відповідях, що допоможе розвинути вміння аналізувати інформацію (Paul & Elder, 2014), дискусіями та дебатами на актуальні теми – формування самостійності у судженнях (Eisner, 2002)); запроваджувати *проектне навчання* (тематичними проектами – опрацювання цікавих для вихованця проектів, для розвитку самостійності (Krajcik & Blumenfeld, 2006), командними проектами – розвиток соціальних навичок, нетворкінгу (Johnson & Johnson, 2009)); *інтеграція мистецтв* (мистецькими проектами – розвиток творчого мислення (Gude, 2004), естетичним вихованням – виховання естетичного смаку через знайомство з культурними цінностями (Eisner, 1997)); *розвивати емоційний інтелект* (тренінгами – заняття, спрямовані на розвиток навичок емоційного саморегулювання (Goleman, 1995), рольовими іграми – для практики управління конфліктами (Berk, 2009)); *формувати відповідальність* (курсами фінансової грамотності – розвиток відповідальності за власні кошти і життя (Lusardi & Mitchell, 2014), вчити тайм-менеджменту (Covey, 1989)); формувати *навички цифрової грамотності* – споживання інформації з цифрових джерел повинно бути відповідальним і критичним (Hobbs, 2010).

Підсумуємо. Інфантилізація – явище, що виникає через вплив технологій, масової культури, соціальних медіа. Сприяє збереженню дитячої позиції у дорослих людей, підриваючи розвиток їхньої автономії, рефлексії та незалежного мислення. Освіта, і мистецька освіта зокрема, здатні подолати дане явище, створюючи умови для формування критичного мислення, відповідальності, самостійності і самодостатності. Завершуємо народною мудрістю: «Дай людині рибу, і вона буде сита один день; навчіть її ловити рибу, і вона буде сита все життя», що відображає концепцію народної

мудрості, згідно з якою важливіше навчити людину бути спроможною, ніж надати їй миттєву одноразову допомогу, виховуючи в ній залежність і очікування патерналізму.

ЛІТЕРАТУРА

1. Browning, M. (2023). Aesthetic Experiences and Ethical Education in the Arts. *British Journal of Aesthetics*, 63(4), 27-29. <https://academic.oup.com/bjaesthetics/issue/63/4?browseBy=volume>
2. Hunter, J. (2020). Cultural and Aesthetic Education: Global and National Perspectives. *Journal of Aesthetic Education*, 54(3), 40-42. https://scholarlypublishingcollective.org/uip/jae/search-results?q=volume+54&f_FacetCategoryIDs_1=3865AND3901&fl_SiteID=1000233&qb=%7b%22q%22%3a%22volume+54%22%7d&page=1&f_JournalDisplayNa me=Journal+of+Aesthetic+Education
3. Johnson, R. (2021). Digital Media and Aesthetic Literacy: Opportunities and Challenges. *British Journal of Educational Technology*, 63(4), 32-34. <https://onlinelibrary.wiley.com/>
4. Hayward, K. J. (2020). *Infantilised: How Our Culture Killed Adulthood*. London: Bloomsbury Publishing. https://books.google.com.ua/books/about/Infantilised_How_Our_Culture_Killed_Adul.html?id=FaPbEAAAQBAJ&redir_esc=y
5. Smith, L. (2022). Cultural Filters in Art Education: A Strategy Against Mass Culture's Negative Effects. *Journal of Cultural Studies*, 55(2), 25-27.
6. Freud, S. (1923). *The Ego and the Id*. London: The Hogarth Press.
7. Williams, S. (2021). Cancel Culture: A Critical Analysis. *Journal of Social Discourse*, 37(2), 45-56.
8. Berk, R. A. (2009). Multimedia teaching with video clips: TV, movies, YouTube, and mtvU in the college classroom. *International Journal of Technology in Teaching and Learning*, 5(1), 1-21.
9. Covey, S. R. (1989). *The 7 habits of highly effective people: Powerful lessons in personal change*. Simon & Schuster.
10. Eisner, E. W. (1997). *The educational imagination: On the design and evaluation of school programs*. Prentice Hall.
11. Eisner, E. W. (2002). *The arts and the creation of mind*. Yale University Press. <https://acurriculumjourney.wordpress.com/wp-content/uploads/2014/04/eisner-2003-the-arts-and-the-creation-of-mind.pdf>
12. Goleman, D. (1995). *Emotional intelligence: Why it can matter more than IQ*. Bantam Books. <https://asantelim.wordpress.com/wp-content/uploads/2018/05/daniel-goleman-emotional-intelligence.pdf>
13. Gude, O. (2004). New art education: A dialogue for the future. *Art Education*, 57(1), 6-16.
14. Hobbs, R. (2010). *Digital and media literacy: A plan of action*. Aspen Institute. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED523244.pdf>

15. Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (2009). An educational psychology success story: Social interdependence theory and cooperative learning. *Educational Psychologist*, 44(4), 213-226. <https://sci-hub.se/10.3102/0013189x09339057>
16. Krajcik, J. S., & Blumenfeld, P. C. (2006). Project-based learning. In R. K. Sawyer (Ed.), *The Cambridge handbook of the learning sciences* (pp. 317-334). Cambridge University Press. https://knilt.arcc.albany.edu/images/4/4d/PBL_Article.pdf
17. Lusardi, A., & Mitchell, O. S. (2014). The economic importance of financial literacy: Theory and evidence. *Journal of Economic Literature*, 52(1), 5-44. <https://www.aeaweb.org/articles?id=10.1257/jel.52.1.5>
18. Paul, R., & Elder, L. (2014). *Critical thinking: Tools for taking charge of your professional and personal life*. Pearson Education. <http://www.nlpinfocentre.com/downloads/mar2015/Critical%20Thinking%20Tools.pdf>

LIU YUYING
(ЛЮ Юйінг)

Ukraine, Odesa,
South Ukrainian National Pedagogical
University named after K. D. Ushynsky
second (master's) level of education

Iryna HERTS
Ukraine, Odesa,

South Ukrainian National Pedagogical
University named after K. D. Ushynsky,
Associate Professor of the Department
of Musical Art and Choreography

GENRE AND STYLE SPECIFICITY OF DUNHUANG DANCES

The article is devoted to the dance culture of China. In particular, the peculiarities of Chinese folk dances are considered. Special attention is paid to the genre diversity of Dunhuang dances and their stylistic specificity.

Key words: «Chinese folk dance», «dance traditions», «dance movements», «Chinese culture».

ЖАНРОВО-СТИЛЬОВА СПЕЦИФІКА ТАНЦІВ ДУНЬХУАН

Стаття присвячена танцювальній культурі Китаю. Зокрема розглядаються особливості народних китайських танців. Увагу приділено жанровому розмаїттю танців Дуньхуан та їхній стильовій специфіці.

Ключові слова: «китайський народний танець», «танцювальні традиції», «танцювальні рухи», «китайська культура».

Dance is an art form in which artistic content is transmitted through a systematic sequence of movements of the human body. With the help of rhythmic

Якименко Ю.

Елементарне музикування та рух як ефективний шлях всебічного розвитку дитини.....178

Бегас Н.

Фольклорна спадщина Поділля зимової календарної обрядовості як основа національних мистецьких цінностей.....179

Барановська І.

Формування поліхудожньої обізнаності майбутніх учителів мистецтва.....183

Дікенштейн Ю.

Інноваційність культурного та комерційного впливу С. Вандера на музичну індустрію.....184

Коваль, Т., Граб О.

Мистецтво як інструмент збереження національної ідентичності в умовах безпекового середовища.....187

Лі Сінь

Образність та музична стилістика вокальної творчості Роберта Шумана....188

Каменєва І.

Музикотерапія як засіб збереження психічного здоров'я дітей старшого дошкільного віку.....191

Нечіпоренко О.

Методи розвитку рефлексії у майбутніх керівників хореографічних колективів.....195

Лященко І.

Музична семіотика як методичний інноваційний напрям фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва.....196

Дмитро Бідюк

Проблема формування готовності майбутніх педагогів-хореографів до управлінської діяльності.....198

Хуан Тайлун

Traditional string instruments in the musical culture of China.....199

Чжан Енсі

Хореографія як вид мистецтва і напрям здоров'язбережувальних технологій.....203

Герц, І., Лісовська Н.

Проблеми формування індивідуального стилю майбутнього хореографа-постановника.....204

Bao Xiangqi, Herts I.

To the definition of the concept of «compositional design of dance production».....208

Чебаненко О., Ключєва С.

Інфантилізація в освіті: вплив технологій та масової культури на розвиток особистості.....211